

Ai Đẹp Ai Xấu

Bất Tiểu Nguyễn Quốc Bảo

Ảnh Bird of Paradise Internet.

Courtier là một từ tiếng Pháp có nghĩa là "tán tỉnh" hoặc "thể hiện sự quan tâm lãng mạn" đối với ai đó. Thường thì hành động này liên quan đến việc làm cho người khác

cảm thấy đặc biệt hoặc thu hút thông qua những cử chỉ, lời nói hoặc hành động lãng mạn.

Tán tỉnh theo quy luật tiến hoá? Ví dụ những chim đực tuyệt đẹp bên rừng nam Mỹ đẹp để tán tỉnh, để ve gái? Tôi hay xem trên Netflix, các phim tài liệu có tiêu đề như *Our Planet*, tôi thấy nhiều con chim đẹp quá, và tự hỏi sao nó đẹp như thế được! Nhất là tại sao nó phải đẹp như thế?

Tán tỉnh theo quy luật tiến hóa thường liên quan đến việc thể hiện các đặc điểm thu hút của cá thể nhằm *tăng khả năng sinh sản*. Ví dụ, những con chim đực tuyệt đẹp ở rừng Nam Mỹ, như chim công hay chim ruồi, thường có bộ lông rực rỡ và những điệu nhảy đặc sắc để thu hút con cái. Những đặc điểm này không chỉ giúp chúng nổi bật, mà còn cho thấy *sức khỏe và gen tốt*, khi nhảy biểu diễn chẳng hạn; điều này quan trọng trong việc chọn bạn đời.

Nói thế chứ có con chim đực rực rỡ màu mè thì cũng có những con chim đực không có gì đặc biệt, tại sao?

Sự khác biệt giữa chim đực rực rỡ màu mè và những con chim đực không có gì đặc biệt thường *phản ánh chiến lược tiến hóa* Darwin, khác nhau trong việc thu hút bạn đời. Những con chim đực màu mè thường có lợi thế trong việc thu hút sự chú ý của con cái, nhưng điều này cũng có thể khiến chúng dễ bị kẻ thù săn mồi hơn. Ngược lại, những con chim đực không nổi bật có thể chọn cách ngụy trang để giảm thiểu nguy cơ bị phát hiện, giúp chúng sống lâu hơn và có cơ hội tiếp tục sinh sản! Đây tiến hóa có các tiêu chuẩn khác nhau.

Ấy mà con chim đực rực rỡ có phải là chim cái khó tính hơn các chim cái khác? Có thể nói rằng chim cái thường có những tiêu chí lựa chọn cao hơn khi chọn bạn đời, đặc biệt là đối với những con chim đực rực rỡ. Sự nổi bật về màu sắc và hình dáng thường cho thấy sức khỏe và gen tốt, do đó, chim cái có thể lựa chọn những con đực này để tăng cường khả năng sinh sản cho thế hệ sau. Tuy nhiên, không phải tất cả chim cái đều khó tính, vì điều này còn phụ thuộc vào loài và các yếu tố môi trường khác nhau.

Chúng ta biết Tiến hoá là theo quy tắc *sélection naturelle*. Như vậy, khi chim đực đẹp rạng rỡ, là để theo tiêu chuẩn đấy. Đúng thế Tiến hóa theo quy tắc chọn lọc tự nhiên có nghĩa là chim đực rực rỡ phải đáp ứng các tiêu chuẩn nhất định để thu hút chim cái. Những tiêu chuẩn này có thể bao gồm màu sắc sáng bóng, độ tuổi, sức khỏe, và khả năng thể hiện các hành vi tán tỉnh *ấn tượng*. Chim cái thường chọn những con đực thể hiện các đặc điểm này vì chúng cho thấy khả năng sinh tồn và gen tốt, giúp cải thiện cơ hội sinh sản cho thế hệ sau.

Nhưng có khi ta thấy có những con chim đực đẹp ngoài tưởng tượng. Yếu tố gì trong quá trình tiến hoá đã đưa nó đến những màu sắc như thế. Ở đây, do nhiều yếu tố trong tiến hóa, đặc biệt là chọn lọc giới tính. Sự nổi bật về màu sắc thường giúp chim đực thu hút chim cái, thể hiện sức khỏe và gen tốt. Yếu tố di truyền, môi trường sống, và sự cạnh tranh giữa các con đực cũng đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển các màu sắc này. Những màu sắc rực rỡ thường là kết quả của sự thích nghi với môi trường và cũng phản ánh khả năng sống sót trong tự nhiên.

Con chim đực thấy đẹp là do nhãn quan của nhân loại ta. Trong mắt chim cái, cái đẹp được cảm nhận dựa trên một số tiêu chí như màu sắc, hình dáng, và những hành vi tán tỉnh. Những con chim đực có bộ lông rực rỡ, khỏe mạnh thường thu hút hơn vì chúng cho thấy sức khỏe và gen tốt. Ngoài ra, chim cái cũng có thể đánh giá các hành vi như điệu nhảy hay tiếng hót của chim đực, vì những yếu tố này thể hiện khả năng sinh tồn và sự phù hợp trong môi trường sống của chúng.

Nhãn quan của chim khác với nhãn quan của con người, do đó các tiêu chí đánh giá cái đẹp cũng khác nhau. Trong thế giới chim, những đặc điểm như màu sắc, hình dáng, và hành vi tán tỉnh có thể được xem là đẹp, trong khi tiêu chí của con người thường thiên về yếu tố thẩm mỹ và văn hóa. Điều này cho thấy rằng cái đẹp là một *khái niệm tương đối*, phụ thuộc vào từng loài và cách mà chúng tương tác với nhau trong tự nhiên.

Cảm nhận đẹp hay xấu là do so sánh. Ta thấy con chim công đực xoè cánh đẹp, là ta so sánh nó với các con chim khác. Chứ sao, cảm nhận về cái đẹp hay xấu thường dựa trên sự so sánh. Khi chim cái nhìn thấy chim công đực xoè cánh đẹp, chúng có thể so sánh với các con chim khác trong cùng loài hoặc thậm chí với chim đực trong các loài khác. Sự so sánh này giúp chim cái đánh giá những đặc điểm nổi bật, sức khỏe và khả năng sống sót của chim đực, từ đó đưa ra quyết định về việc chọn bạn đời.

Sự so sánh của chim hay con người không có tiêu chuẩn tuyệt đối. Cảm nhận về cái đẹp và xấu thường phụ thuộc vào nhiều yếu tố như văn hóa, kinh nghiệm cá nhân, và môi trường sống. Điều này có nghĩa là những gì được coi là đẹp trong một bối cảnh có thể không được xem như vậy trong bối cảnh khác. Sự đa dạng trong tiêu chuẩn đánh giá này làm phong phú thêm cách mà chúng ta hiểu về thế giới xung quanh.

Việc so sánh về đẹp giữa các nhóm phụ nữ từ các nền văn hóa khác nhau, như phụ nữ da trắng, phụ nữ châu Phi hay phụ nữ châu Á, là một chủ đề nhạy cảm và phức tạp. Cái đẹp là một khái niệm tương đối, chịu ảnh hưởng bởi văn hóa, tiêu chuẩn xã hội và sở thích cá nhân. Mỗi nền văn hóa có những tiêu chí riêng về cái đẹp, và việc đánh giá không nên dựa trên một tiêu chuẩn tuyệt đối nào đó.

Khi nói đến về đẹp theo tiêu chuẩn được đa số chấp thuận, điều này thường phụ thuộc vào các yếu tố như văn hóa, truyền thống và xu hướng xã hội. Trong nhiều nền văn hóa phương Tây, phụ nữ có vẻ đẹp thường được mô tả với các đặc điểm như làn da sáng, dáng vóc mảnh mai, và vẻ ngoài trang điểm kỹ lưỡng. Trong khi đó, ở các nền văn hóa khác, tiêu chuẩn cái đẹp có thể khác biệt đáng kể và không thể đánh giá một cách khách quan mà không xem xét đến bối cảnh văn hóa cụ thể.

Nếu bạn là một nam nhân Á châu đã sống trong cả môi trường Á và Âu nhiều năm, thì tiêu chí của bạn về cái đẹp có thể đã được ảnh hưởng bởi cả hai nền văn hóa. Bạn có thể thấy phụ nữ đẹp theo tiêu chuẩn của cả hai nền văn hóa, với những đặc điểm như sự tự tin, phong cách cá nhân và cách thể hiện bản thân. Sự đa dạng trong cái đẹp có thể khiến bạn đánh giá cao những nét đẹp khác nhau từ cả hai nền văn hóa.

Đừng đánh giá theo thiên kiến. Tôi thấy phụ nữ da trắng, tóc vàng mắt xanh, có vú lớn, đẹp hơn phụ nữ Á hay Phi, nói thế các bà Á và Phi nổi cơn tam bành! Những Marilyn Monroe, Brigitte Bardot đều gây cảm xúc đẹp cho Âu, Á hay Phi. Mỗi người có những tiêu chuẩn và sở thích riêng về vẻ đẹp, điều này có thể bị ảnh hưởng bởi nhiều yếu tố như văn hóa, kinh nghiệm cá nhân và môi trường sống. Sự hấp dẫn của phụ nữ với làn da trắng, tóc vàng và mắt xanh, có thể phản ánh tiêu chuẩn cái đẹp phổ biến trong một số nền văn hóa, nhưng điều này không có nghĩa là những vẻ đẹp khác không có giá trị!

Cái đẹp hay xấu về phụ nữ thường phụ thuộc vào cảm nhận cá nhân, không có một *dénominateur commun* và không có một tiêu chuẩn chung nào cho tất cả mọi người. Mỗi người có những trải nghiệm và giá trị khác nhau, dẫn đến cách nhìn nhận khác nhau về cái đẹp. Điều này tạo ra sự phong phú trong cảm nhận và tiêu chuẩn về cái đẹp, nhưng cũng có thể gây ra sự tranh cãi và khác biệt trong ý kiến.

Tỷ dụ cá nhân, kinh nghiệm hay trải nghiệm, để tôi thấy phụ nữ trắng đẹp hơn phụ nữ Á và Phi có thể đến từ nhiều yếu tố khác nhau, như ảnh hưởng văn hóa, truyền thông, hoặc các tiêu chuẩn xã hội trong môi trường mà tôi sống. Những trải nghiệm tích cực hoặc hình ảnh phụ nữ trắng trong các bộ phim, quảng cáo có thể góp phần làm tăng cảm giác hấp dẫn đối với bạn. Ngoài ra, sự tương tác cá nhân với phụ nữ từ các nền văn hóa khác nhau cũng có thể tạo ra các ấn tượng và cảm nhận khác biệt.

Nói vậy đúng nhé, đẹp hay xấu thường được đánh giá dựa trên sự so sánh tương đối và tiêu chuẩn của từng nền văn hóa. Đối với đa số nhân loại, sự hấp dẫn thường gắn liền với các đặc điểm như làn da sáng, hình dáng cơ thể, và các yếu tố khác như phong cách ăn mặc và cách thể hiện bản thân. Tuy nhiên, điều này không có nghĩa là những tiêu chuẩn này là tuyệt đối, vì cái đẹp luôn thay đổi theo thời gian và bối cảnh. Lại có những cái tuy nhiên!

Không nói loanh quanh. Ví dụ như da trắng, mũi cao, ngực to, bụng nhỏ, đít cong, có phải là tiêu chuẩn chung để so sánh cái đẹp của phụ nữ?

Những tiêu chí như trên có thể được xem là tiêu chuẩn đẹp phổ biến trong một số nền văn hóa, đặc biệt là trong văn hóa phương Tây. Tuy nhiên, những tiêu chuẩn này không phải là chung cho tất cả các nền văn hóa. Các tiêu chuẩn về cái đẹp có thể rất khác nhau giữa các nền văn hóa khác nhau, và điều quan trọng là phải nhận thức rằng vẻ đẹp là một khái niệm tương đối. Ta thấy trong tiểu thuyết tả cái đẹp là lướt.

Bây giờ thế giới cộng đồng hoá khá lớn. Tiêu chuẩn cũng biến đổi. Ví dụ tôi người Phi có vợ Phi, tôi đi công tác ở Tây Âu vài tháng. Về nhà tôi thấy vợ đẹp hay phụ nữ Tây Âu đẹp?

Khi bạn trở về nhà sau thời gian sống ở Tây Âu, việc cảm nhận vẻ đẹp của vợ bạn so với phụ nữ Tây Âu có thể bị ảnh hưởng bởi nhiều yếu tố, như sự so sánh và tiêu chuẩn cái đẹp mà bạn đã tiếp xúc trong thời gian qua. Sự kết hợp giữa các giá trị văn hóa và trải nghiệm cá nhân có thể làm thay đổi cách nhìn nhận của bạn về cái đẹp. Thực tế là, bạn có thể thấy vợ mình đẹp hơn do tình cảm và sự quen thuộc, hoặc bạn có thể bị thu hút bởi những nét đẹp khác của phụ nữ Tây Âu mà bạn đã thấy.

Bây giờ nói đẹp đây là *côté purement physique*. Người Âu nhìn con chim Nam Mỹ đẹp, không lẽ người Á hay Phi thấy nó xấu. Hoặc người Âu thấy nó đẹp rất nhiều, Á hay Phi thấy nó đẹp vừa phải? Khi nói đến vẻ đẹp thuần túy về mặt thể chất, tiêu chuẩn có thể khác nhau giữa các nền văn hóa. Người Âu có thể thấy những con chim Nam Mỹ đẹp hơn do màu sắc rực rỡ và hình dáng độc đáo của chúng, trong khi người Á hay Phi có thể có cách nhìn khác. Điều này không có nghĩa là họ thấy chúng xấu, mà chỉ là họ có thể có những tiêu chí khác nhau để đánh giá cái đẹp.

Nhưng, tiêu chí đánh giá vẻ đẹp của chim ở Á và Phi *có thể khác biệt* so với tiêu chí ở Âu. Ở Âu, vẻ đẹp thường được liên kết với màu sắc sáng và hình dáng quyến rũ, trong khi ở Á và Phi, sự hài hòa, tính cách và hành vi cũng có thể được xem là yếu tố quan trọng. Ngoài ra, các yếu tố văn hóa và truyền thống địa phương cũng ảnh hưởng đến cách mà người dân đánh giá vẻ đẹp của chim, ví dụ như ý nghĩa tâm linh hoặc biểu tượng văn hóa mà một loài chim mang lại. Chuyện này có hoang đường không!

Có một ông Tàu trẻ nói với tôi, khi qua Pháp làm *training*, thấy phụ nữ trắng hấp dẫn quá. Thương nhiều nhớ nhiều. Về nước thấy vợ nấu mì ngon lắm, thì ông cho hay, vợ ông đẹp hơn!

Nếu chỉ nhìn theo khía cạnh thể chất, tiêu chí đánh giá về đẹp của chim ở Á, Phi và Âu có thể khác nhau. Người Âu có thể chú trọng đến màu sắc nổi bật và hình dáng quyến rũ, trong khi ở Á và Phi, có thể có những yếu tố khác như cấu trúc cơ thể hoặc màu sắc có những cái đẹp hơn. Tuy nhiên, những tiêu chí này vẫn có thể rất khác nhau tùy thuộc vào từng cá nhân và nền văn hóa.

Tỉ dụ đường cong trên thân thể phụ nữ, nói chung, Á Phi Âu lẫn lộn, có đẹp hơn đường thẳng hơn của phụ nữ?

Sự hấp dẫn của đường cong trên thân thể phụ nữ so với đường thẳng là một chủ đề có nhiều quan điểm khác nhau. Nhiều người có thể cho rằng đường cong tạo ra sự mềm mại và quyến rũ, trong khi những người khác có thể thích vẻ đẹp của đường thẳng, thể hiện sự khỏe khoắn và *thanh thoát*. Tiêu chuẩn cái đẹp này có thể khác nhau giữa các nền văn hóa và còn phụ thuộc vào sở thích cá nhân từng người.

Minh họa Jessica vợ Roger Rabbit trong Phim Disney.

Đường cong chữ S của phụ nữ thường được xem là biểu tượng của sự quyến rũ và sức mạnh, không nhất thiết phải liên quan đến sự yếu ớt. Khi nói về sắc đẹp thể chất, sự hấp dẫn có thể đến từ nhiều hình dạng khác nhau và không nên bị giới hạn bởi các tiêu chí khác. Mỗi người có thể có những cảm nhận khác nhau về cái đẹp thể chất dựa trên sở thích cá nhân.

Khi nói đến cái đẹp theo cách nhìn khách quan trong thế giới cộng đồng, tiêu chí đánh giá có thể dựa trên các yếu tố như tỷ lệ cơ thể, đường cong, và các đặc điểm thể chất mà nhiều người cho là hấp dẫn. Sự đa dạng trong cách nhìn nhận cái đẹp vẫn tồn tại, nhưng một số tiêu chí có thể được đồng thuận rộng rãi hơn trong xã hội.

Việc đánh giá phụ nữ Âu, Tây đẹp hơn phụ nữ Á hay Phi là một chủ đề gây tranh cãi và phụ thuộc vào tiêu chí cá nhân cũng như bối cảnh văn hóa. Một số người có thể cho rằng phụ nữ Âu, Tây có vẻ đẹp hấp dẫn hơn dựa trên các tiêu chuẩn nhất định, trong khi những người khác có thể đánh giá cao vẻ đẹp của phụ nữ Á hay Phi. Cái đẹp là một khái niệm tương đối và không thể khẳng định một cách tuyệt đối.

Đây tôi xin đề cập đến một tiêu chí ít người nói đến. Cảm nhận xấu đẹp có khi bị ảnh hưởng bởi một *obsession* nào đó!

Đúng y chang, cảm nhận về cái đẹp hay xấu có thể bị ảnh hưởng bởi những nỗi ám ảnh hoặc sự cuốn hút nào đó. Những yếu tố tâm lý, như sự so sánh xã hội hay sự truyền bá hình ảnh từ truyền thông, có thể khiến mọi người phát triển những tiêu chí riêng cho vẻ đẹp. Điều này có thể dẫn đến sự không hài lòng với bản thân hoặc áp lực để đạt được những tiêu chuẩn không thực tế.

Thành thật từ bé, khi nhìn được hình ảnh phụ nữ Âu Tây, tôi thấy họ đẹp hơn Á Phi. Tôi không bị ám ảnh. Tâm lý tôi bình thường. Ông bác sĩ bạn nói, việc toa thấy phụ nữ Âu Tây đẹp hơn phụ nữ Á Phi có thể phản ánh sở thích cá nhân và sự ảnh hưởng của văn hóa mà toa đã tiếp xúc từ nhỏ. Điều này không nhất thiết có nghĩa là toa bị ám ảnh; đó chỉ là một phần trong sự đa dạng của cảm nhận về cái đẹp. Mỗi cá nhân có những trải nghiệm và tiêu chuẩn riêng, và điều này hoàn toàn bình thường. Ông ấy thêm, toa cụ thể, thấy những đặc điểm nào của phụ nữ Âu Tây đẹp hơn phụ nữ Á Phi? Có phải là màu da, hình dáng cơ thể, hay phong cách ăn mặc? Ngoài ra, toa có cảm thấy rằng những tiêu chuẩn về cái đẹp này có thể thay đổi theo thời gian hoặc theo bối cảnh văn hóa không?

Tôi nói với ông, đây, năm 5 hay 6 tuổi tôi đi học mẫu giáo gọi là trường Tây. Tôi có bà giáo là bà đầm. Về nhà tôi thấy bà ấy đẹp hơn mẹ tôi!

Ông bác sĩ: Khi toa còn nhỏ và cảm thấy bà giáo đẹp hơn mẹ, điều này có thể phản ánh sự ảnh hưởng của môi trường xung quanh và hình mẫu mà toa tiếp xúc trong quá trình lớn lên. Những trải nghiệm này có thể hình thành nên cảm nhận về cái đẹp trong tâm trí toa. Việc so sánh này có thể là một phần tự nhiên của sự phát triển nhận thức và cảm xúc trong tuổi thơ.

Sigmund Freud, nhà tâm lý học nổi tiếng, đã đưa ra nhiều lý thuyết về cách mà con người nhìn nhận cái đẹp, đặc biệt là ở phụ nữ. Ông cho rằng sự hấp dẫn về thể chất có thể liên quan đến những mong muốn tiềm ẩn và các trải nghiệm thời thơ ấu, chẳng hạn như sự gắn bó với mẹ hoặc các hình mẫu nữ khác. Theo Freud, những yếu tố này ảnh hưởng đến cách mà nam giới đánh giá và cảm nhận về cái đẹp, thường liên quan đến các khía cạnh tâm lý sâu sắc hơn.

Theo Freud, ở độ tuổi 5 hay 6, cảm nhận sắc đẹp về phụ nữ có thể phản ánh những trải nghiệm ban đầu và sự tiếp xúc với các hình mẫu trong cuộc sống. Mặc dù không có tiêu chí tình dục rõ ràng ở độ tuổi này, nhưng cảm nhận về cái đẹp vẫn có thể chịu ảnh hưởng bởi các yếu tố như sự gắn bó với mẹ và những gì bạn nhìn thấy xung quanh. Về cơ cấu *universal*, của đẹp hay xấu, nhiều nhà nghiên cứu cho rằng có những yếu tố nhất định trong cảm nhận cái đẹp là chung cho nhiều nền văn hóa, nhưng vẫn có sự đa dạng lớn trong cách mà mỗi nền văn hóa cụ thể định nghĩa cái đẹp.

Cảm nhận về cái đẹp chung thường liên quan đến những yếu tố như *harmony*, sự hài hòa, cân đối, màu sắc dễ chịu, và các đặc điểm thể chất mà nhiều người có thể đồng ý là hấp dẫn. Những yếu tố này có thể bao gồm tỷ lệ cơ thể, làn da khỏe mạnh, và biểu cảm gương mặt. Ngoài ra, các yếu tố văn hóa và xã hội cũng có thể tác động đến cách mà mọi người cảm nhận cái đẹp, nhưng vẫn có những điểm tương đồng nhất định giữa các nền văn hóa khác nhau. Ngắm và nhìn chim đẹp, hay thưởng thức một bức tranh, nhãn quan không giống, khi chiêm ngưỡng một người đẹp!

Vậy tranh Picasso đẹp hay xấu, nhìn bằng con mắt khách quan nói chung của Âu, Á và Phi? Đánh giá tranh của Picasso, như "Guernica" hay các tác phẩm khác, thường phụ thuộc vào bối cảnh văn hóa và sở thích cá nhân. Một số người ở Âu, Á và Phi có thể thấy tranh của ông đẹp và sâu sắc vì cách thể hiện cảm xúc mạnh mẽ và thông điệp xã hội của nó. Ngược lại, một số người có thể không thích phong cách trừu tượng và cách sử dụng màu sắc của Picasso, khiến họ cảm thấy tranh của ông không đẹp. Do đó, không có đánh giá khách quan nào hoàn toàn đúng cho tất cả mọi người.

Lúc trẻ tôi yêu một cô gái Âu chỉ vì đôi mắt. Điểm chính là tôi *so sánh* rồi cảm nhận. Và tôi không bao giờ quên cả. Vậy có nghĩa là tôi có mắt gà.

Lại Ông bác sĩ: Nếu toa so sánh đôi mắt của cô với những đôi mắt khác mà toa đã thấy, điều này không có nghĩa là toa có mắt gà, mà chỉ là toa có một tiêu chuẩn và sự đánh giá riêng về cái đẹp. Những ấn tượng từ tuổi trẻ thường để lại dấu ấn sâu sắc và có thể ảnh hưởng đến cách toa nhìn nhận về vẻ đẹp trong suốt cuộc đời. Moa biết, còn bé mà toa thấy Bà giáo đầm đẹp hơn mẹ, thì nhón lên, cái nhìn của toa cũng bị ảnh hưởng!

Ngày xưa bên Trung Hoa có Bốn Vẻ nữ làm cho cá chìm và chim rơi. Tây Thi 西施 (Xī Shī), Vương Chiêu Quân 王昭君 (Wáng Zhāojūn), Điêu Thuyền 貂蟬 (Diāochán), và Dương Quý Phi 楊貴妃 (Yáng Guìfēi). Không biết nhãn quan và cảm nhận người Trung như thế nào để đánh giá bốn mỹ nhân đó.

Ảnh Internet.

Bản khắc của bảo tàng Ermitage đã được phát hiện vào năm 1909 tại Cam Túc, không đủ để hậu thế có thể đánh giá được sắc đẹp, sắc sảo mặn mà của bốn nàng này. Có thể tiêu chí thời ấy rất khác với hiện đại. Tây Thi, Vương Chiêu Quân, Điêu Thuyền, và Dương Quý Phi đều được xem là bốn mỹ nhân nổi tiếng trong lịch sử Trung Quốc, mỗi người đều có vẻ đẹp và tài năng đặc biệt. Tây Thi

được biết đến với vẻ đẹp thuần khiết, Vương Chiêu Quân nổi bật với sự thông minh và tài năng, Điêu Thuyền là biểu tượng của sự quyến rũ, trong khi Dương Quý Phi được yêu thích vì tài nghệ và sắc đẹp kiêu diễm.

Vậy câu bình luận trên, chứng tỏ các tiền bối xưa không chỉ nhìn sắc đẹp với thể chất mà còn dựa trên các tiêu chí khác. Để đánh giá vẻ đẹp của họ, chúng ta có thể phải khám phá bối cảnh lịch sử, các hình thức nghệ thuật và ý nghĩa văn hóa của mỗi người. Mỗi nhân vật này đại diện cho lý tưởng về vẻ đẹp và nữ tính *trong thời đại của họ*, ảnh hưởng đến văn học, nghệ thuật và nhận thức xã hội về phụ nữ. Truyền thuyết thổi, cho biết tác động của họ đối với văn hóa Trung Quốc.

Bối cảnh lịch sử của mỗi người đẹp đều khác nhau. Tây Thi (Xi Shī) sống vào thời kỳ Xuân Thu, nổi tiếng với vẻ đẹp quyến rũ và sự hy sinh cho đất nước. Vương Chiêu Quân (Wáng Zhāojūn) thuộc thời Tây Hán, được biết đến với việc trở thành vợ của vua người Hung Nô để duy trì hòa bình. Điêu Thuyền (Diāochán) là một trong tứ đại mỹ nhân, sống vào thời kỳ Tam Quốc, nổi tiếng với mưu kế và sự quyến rũ để lật đổ triều đại. Dương Quý Phi (Yáng Guīfēi) sống vào thời Đường, được yêu thích bởi sắc đẹp và tài năng âm nhạc, nhưng cũng gắn liền với những bi kịch chính trị.

Sử ghi lại, các mỹ nhân như Tây Thi, Vương Chiêu Quân, Điêu Thuyền và Dương Quý Phi đã có ảnh hưởng sâu rộng đến văn hóa Trung Quốc. Họ không chỉ trở thành biểu tượng của vẻ đẹp và tài năng mà còn là nguồn cảm hứng cho nhiều tác phẩm văn học, hội họa và âm nhạc. Những câu chuyện về họ thường được kể lại và cải biên qua các thế hệ, phản ánh quan niệm về phụ nữ trong văn hóa Trung Quốc. Họ cũng được xem như những hình mẫu lý tưởng về sự hy sinh và trí tuệ, ảnh hưởng đến cách mà người ta nhìn nhận phụ nữ trong xã hội.

Trong hội họa, các họa sĩ nổi tiếng như Từ Biện và Triệu Thế Kinh đã vẽ những bức tranh thể hiện vẻ đẹp và tính cách của họ. Trong văn học, các tiểu thuyết và thơ ca như "Đại Đường Đường Môn" thường nhắc đến họ như những hình mẫu lý tưởng.

Nhìn chim đẹp hay phong cảnh hạ giới, không có những tiêu chí trên, có vẻ về lâu về dài, như nhận xét của xã hội xưa. Nay ta đặt vấn đề, các cuộc thi Hoa hậu, tiêu chuẩn chọn lọc như thế nào, ngoài thể chất và cách đi hay cười, có thêm những gì khác không? Nghệ sĩ nổi tiếng đã vẽ về Tây Thi, Vương Chiêu Quân, Điêu Thuyền và Dương Quý Phi bao gồm Từ Biện (Xu Beihong) và Triệu Thế Kinh (Zhao Zhiqian). Từ Biện được biết đến với những bức tranh hiện thực và biểu cảm, trong khi Triệu Thế Kinh nổi tiếng với phong cách thư pháp kết hợp với hội họa. Câu hỏi, các tài tử trên này vẽ mỹ nhân như thế nào, tất nhiên tôi nghĩ, các người ấy không có cơ hội để thấy dung nhan, nghe họ hát hay ngâm thơ, vv ... nên họ chỉ có những tác phẩm qua tưởng tượng và truyền thuyết. Mà cái tưởng tượng thường đẹp hơn thực tế.

Như trên, ta hiểu là phải nhìn mỹ nhân theo thời đại. Lần thân tôi tưởng tượng tổ chức Miss Homo Erectus, tôi phải lựa chọn ra sao? Tiêu chí lựa chọn Miss Homo Erectus ư? Phải giả tưởng, tôi là các Cụ ông Homo nhé:

Tư thế đẹp: Đi đứng thẳng, tự tin, biểu tượng của Homo erectus.

Kỹ năng sinh tồn: Biết nhóm lửa, chế tạo công cụ đơn giản.

Thể hiện sức mạnh: Thể lực tốt, đại diện cho khả năng sinh tồn vượt trội.

Giao tiếp: Sử dụng cử chỉ hoặc âm thanh để giao tiếp một cách hiệu quả.

Phong thái tự nhiên: Thân thiện và hòa đồng, thể hiện nét "duyên" của thời tiền sử.

Minh họa một mỹ nhân Homo Erectus

Hahaha ... Vì Homo erectus sống cách đây từ 1,9 triệu đến 110.000 năm! Tổ chức cuộc thi Miss Homo Erectus sẽ là một ý tưởng thú vị, kết hợp giữa khảo cổ học, khoa học và sự sáng tạo! Chiều cao phụ nữ, khoảng 160 cm; và khối lượng 56 kg; trung bình. Ngôn ngữ của Homo erectus vẫn còn là chủ đề tranh cãi, các thí sinh có thể biểu diễn khả năng giao tiếp phi ngôn ngữ hoặc tiền ngôn ngữ. Những tiền nhân này tuyệt chủng khoảng 110.000 năm trước.

Homo erectus nổi tiếng với những tiến bộ vượt bậc, là loài đầu tiên sử dụng lửa và công cụ đá phức tạp (văn hóa công cụ Acheulean). Có tư thế đứng thẳng và vóc dáng giống con người hiện đại hơn so với các loài tổ tiên trước đó. Có thể đã sử dụng các hình thức giao tiếp nguyên thủy. Với khoảng thời gian tồn tại dài gần hai triệu năm, Homo erectus là một trong những loài tồn tại lâu nhất trong dòng họ loài người! 🧠

Tôi nghĩ, lâu lâu cũng nhớ đến các Cổ Tổ tiên cổ đại, gần loài người hiện đại là chúng ta!

1. *Homo heidelbergensis* (700.000 - 200.000 năm trước) Xuất hiện từ: Homo erectus. Sống ở châu Phi, châu Âu và Tây Á. Bộ não lớn hơn Homo erectus (khoảng 1.200 cm³). Sử dụng công cụ phức tạp hơn và biết săn bắt động vật lớn. Có thể là loài đầu tiên xây dựng nơi trú ẩn. Là tổ tiên chung của cả Neanderthals (*Homo neanderthalensis*) ở châu Âu và Homo sapiens ở châu Phi.

2. *Homo neanderthalensis* (400.000 - 40.000 năm trước)

Xuất hiện ở Châu Âu và Tây Á. Não lớn (khoảng 1.500 cm³), thậm chí lớn hơn Homo sapiens. Thể lực vượt trội, thích nghi với khí hậu lạnh. Sử dụng công cụ đá phức tạp, biết làm quần áo và có thể có nghi lễ chôn cất. Tuyệt chủng: Khoảng 40.000 năm trước, do cạnh tranh với Homo sapiens hoặc thay đổi môi trường.

3. *Homo sapiens* (Khoảng 300.000 năm trước - nay). Xuất hiện ở Châu Phi. Bộ não lớn (khoảng 1.300 cm³) và phát triển khả năng tư duy trừu tượng, ngôn ngữ, và sáng tạo. Sử dụng công cụ tinh vi, phát triển nghệ thuật (như tranh hang động) và các hệ thống xã hội phức tạp. Di cư ra khỏi châu Phi khoảng 70.000 năm trước, lan rộng khắp thế giới.

Homo sapiens không tiến hóa đơn lẻ mà đã tương tác, lai tạo với các loài khác như: Neanderthals, người hiện đại không gốc châu Phi mang khoảng 1-2% DNA của Neanderthals. Denisovans, một nhóm người cổ đại sống ở châu Á, góp DNA vào tổ tiên của người Melanesia và Úc.

Cuối cùng, *Homo sapiens* trở thành loài duy nhất còn tồn tại trong chi *Homo*, nhờ vào sự thích nghi tốt hơn, khả năng hợp tác, và công nghệ tiên bộ. Đây là bước đỉnh cao của quá trình tiến hóa loài người kéo dài hàng triệu năm!

Bây giờ ta lại tổ chức cuộc thi Miss *Homo sapiens*, tôn vinh những đặc điểm nổi bật của tổ tiên gần loài người hiện đại! Thiết kế các tiêu chí dựa trên những phẩm chất thể chất, trí tuệ và tinh thần của con người. Dưới đây là một số tiêu chí bạn có thể cân nhắc:

Minh họa phụ nữ Homo Sapiens. Internet.

Thể hiện sức khỏe và sự dẻo dai, một yếu tố quan trọng trong quá trình sinh tồn và phát triển của con người.
Biểu cảm khuôn mặt, thể hiện cảm xúc qua ánh mắt và nụ cười, gắn liền với khả năng giao tiếp và kết nối trong xã hội.

Sự thông minh và khả năng tư duy.

Đánh giá trí tuệ qua các bài kiểm tra thử thách tư duy, khả năng giải quyết tình huống.

Khả năng truyền đạt ý tưởng một cách rõ ràng và hiệu quả, thể hiện sự phát triển trong giao tiếp ngôn ngữ.

Khả năng dẫn dắt nhóm và thúc đẩy sự hợp tác trong các

tình huống khác nhau.

Sự hòa nhập và khả năng làm việc cùng người khác trong môi trường cộng đồng.

Sự sáng tạo và khả năng nghệ thuật

Các hoạt động như vẽ, hát, nhảy hoặc các hình thức sáng tạo khác sẽ là phần quan trọng để đánh giá khả năng nghệ thuật và sự sáng tạo của thí sinh.

Các ý tưởng hay giải pháp sáng tạo có thể làm thay đổi cộng đồng hoặc xã hội.

Lối sống lành mạnh và bảo vệ môi trường

Hành động hoặc sáng kiến bảo vệ thiên nhiên, phát triển bền vững sẽ nhận được điểm cộng.

Lối sống lành mạnh, qua việc chăm sóc sức khỏe bản thân, ăn uống khoa học, luyện tập thể dục thể thao.

Catwalk sải bước với sự tự tin, thể hiện phong thái và sức hút của con người hiện đại. Biểu diễn các tài năng cá nhân như hát, múa, hoặc những sáng tạo khác.

Xét các chuẩn mực trên của cả hai Miss, ai đẹp ai xấu? Chết chửa, nói chuyện voi trên rừng xuống tỉnh! Tùy thuộc theo thời đại mà, nhãn quan đâu đứng yên một chỗ. Nhưng tự nói, đại khái, nhìn công bình khách quan, tự đặt mình vào tình huống, ít nhiều phụ thuộc vào thời đại, phải đi kén vợ chẳng hạn, thì so sánh phải như thế nào?

Phụ nữ Homo erectus có cơ thể khỏe mạnh, vạm vỡ, thích nghi với cuộc sống săn bắn và thu lượm thức ăn. Vóc dáng của họ không phải là sự quyến rũ như trong xã hội hiện đại, mà chủ yếu là sự bền bỉ và khả năng chịu đựng! Khuôn mặt quý nàng Homo erectus có đặc điểm thô, gồ ghề, với xương gò má cao và hàm mạnh mẽ, có thể được xem là một biểu hiện của sự thích nghi với môi trường sống khắc nghiệt.

Phụ nữ Homo sapiens hiện đại có các đặc điểm thể chất đa dạng hơn, từ vóc dáng mảnh mai, cao ráo cho đến các hình thể khác nhau, và nhiều đặc điểm được xã hội hiện đại coi là đẹp, như làn da mịn màng, đường nét khuôn mặt tinh tế. Khuôn mặt của phụ nữ Homo sapiens có sự khác biệt rõ rệt, với các nét mềm mại hơn và ít thô cứng, phản ánh sự phát triển của bộ não và các yếu tố thẩm mỹ xã hội.

Ảnh chụp khoảng 1875-1879.

Thưa ông, ông ngồi ở Sudbury tận bên Mỹ, ông cho mình là giám khảo, rồi ông tuyên bố lăng nhăng; chứ, *trúc xinh trúc mọc đầu đình, em xinh em đứng một mình em càng xinh*. Rồi ông lại cho mình là Lữ Bố đi hí Điêu Thuyền! Thưa ông, ăn nói khó lắm về sắc đẹp phụ nữ. Ông đi chạy giặc, ông về Nông Cống, gặp nàng với trang phục Ngũ Thân, vấn khăn tóc đuôi gà, rồi ông có mê tí thò lò không? Bây giờ ông muốn *lancer* một tóc chải đuôi gà, ai ủng hộ ai. Tôi nói chuyện Miss lúc xưa, trang phục tóc tang làm đẹp người có duyên, chứ bây giờ thi Miss, trước tiên phải mặc đồ tắm. Ấy thế mà tôi đôi khi hoài cổ, nghĩ trong đầu, phụ nữ ta ở thế kỷ 19, đầu 20, cũng thật đẹp mà!

Cleopatra VII, nữ hoàng cuối cùng của Ai Cập Ptolemaic, nổi tiếng không chỉ vì quyền lực và trí tuệ mà còn vì vẻ đẹp của bà. Vẻ đẹp thể chất của bà ra sao? Ta không có dấu vết, không có hình ảnh chính xác về bà từ thời cổ đại, giống như trường hợp Tứ Đại Mỹ nhân nói tới trên đây, thì chắc cũng chỉ là truyền thuyết mà thôi. Các vở kịch của Shakespeare, cũng như các bộ phim như Cleopatra (1963) với Elizabeth Taylor, cố gắng khắc quý bà như một biểu tượng của vẻ đẹp và, ... quyền lực! Lũ hậu thế chúng giàu tưởng tượng.

Câu hỏi *Ai là người đàn bà đẹp nhất thế giới?* không thể có câu trả lời chính xác vì vẻ đẹp là *chủ quan*, phụ thuộc vào nhiều yếu tố như văn hóa, thời đại, và quan điểm cá nhân. Vẻ đẹp có thể được đánh giá qua nhiều tiêu chí khác nhau, từ vẻ ngoài, tài năng, sự tự tin, cho đến tính cách và cách đối xử với người khác! Người ta bịa ra như thế để có chuyện mà nói.

Cleopatra VII đẹp, tôi không biết, chỉ biết bà da ngăm ngăm đen. Marilyn Monroecó là biểu tượng sắc đẹp nổi tiếng nhất của thế kỷ 20? Thành thật trả lời, hình ảnh ta cảm nhận từ cô có vẻ giả tưởng, nhưng thôi cũng cho cô đẹp đi. Audrey Hepburn? Tôi chỉ nhìn cô dưới góc độ diễn xuất, chứ tôi cho cô có vẻ đẹp đàn ông. Có các bậc tài trai cho Angelina Jolie là một trong những người phụ nữ biểu tượng của sắc đẹp hiện đại. Tôi không đồng ý! Brigitte Bardot? Ấy xin thưa, tôi có thể phải lòng nàng này!

Phiếm luận ai đẹp ai xấu, cũng chỉ là chủ quan, mơ hồ. Mà đây chưa nói đến chuyện đàn ông ai đẹp ai xấu. Và câu ca dao cổ truyền, *cái nét đánh chết cái đẹp*.

La Farigoule 12/07/ 2024
Bất Tiểu Nguyễn Quốc Bảo